

Aan de minister voor Volkshuisvesting en RO
De heer H.M. De Jonge
Ministerie van Binnenlands Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Datum

22 april 2022

Betreft

reactie Museumvereniging op internetconsultatie investeringssubsidie DUMAVA

Geachte heer De Jonge,

Samen met 456 musea versterkt de Museumvereniging het publiek belang van musea. Onderdeel van dit publieke belang is dat ook musea willen bijdragen aan verduurzaming van de samenleving. Musea zijn bij uitstek geschikt om een groot publiek te bereiken met verhalen waar duurzaamheid een rol in kan spelen, waarmee ze de bewustwording en het handelen van miljoenen mensen positief kunnen beïnvloeden. Daarnaast willen musea ook zelf stappen nemen om hun organisatie te verduurzamen, te beginnen bij de huisvesting.

Met interesse hebben wij in dat kader kennis genomen van de subsidieregeling 'duurzaam maatschappelijk vastgoed', die op 1 april jl. in consultatie is gegaan. Namens alle musea reageren wij graag op deze regeling en reflecteren of deze regeling in zijn voorgestelde vorm ook voor alle typen musea kansen tot verduurzaming biedt.

Doelgroep van de Ministeriële regeling

Als doel van de regeling wordt genoemd om eigenaren van bestaand maatschappelijk vastgoed te stimuleren om te investeren in een combinatie van verduurzamingsmaatregelen of een integraal verduurzamingsproject ten behoeve van het verbeteren van de energieprestatie van maatschappelijk vastgoed. Inzoomend op de definitie van wat maatschappelijk vastgoed is, zien wij in de huidige formulering van de regeling voor musea vooral kansen onder artikel 1 lid a. "een gebouwde onroerende zaak in eigendom van een provincie, een gemeente of een waterschap", en lid e. "een gebouwde onroerende zaak in eigendom van een culturele instelling met een ANBI-status".

De musea in Nederland kennen zeer diverse huisvestingsconstructies. Deze verdeling is relevant om te kunnen bepalen of musea toegang hebben tot de doelgroep van de regeling. Uit een enquête uit 2020 waaraan meer dan een derde van alle musea meededen bleek de volgende verdeling van huur of eigendom van de panden: 26% van de musea is zelf eigenaar van het pand, 9 % huurt van het Rijksvastgoedbedrijf, 32% huurt van de gemeente, 4 % huurt van de provincie, 6 % huurt van een particulier, en 24 % valt in een andere categorie.

De musea in Nederland die lid zijn van de Museumvereniging vallen onder de volgende hoofdcategorieën, waarbij de genoemde partij hoofdsubsidieverstrekker is: 28 Erfgoedwetmusea, 26 provinciale musea, 200+ gemeentelijke musea, 116 particuliere musea. Graag gaan we in op de afzonderlijke problematiek van deze hoofdcategorieën musea in relatie tot het doel van de subsidieregeling.

Erfgoedwetmusea. 21 van deze 28 musea zitten in het huisvestingsstelsel waarin het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) eigenaar is van het pand. Wij leiden uit de regeling af dat deze musea niet voor deze regeling in aanmerking komen. Dat is jammer, aangezien 19 van de 28 musea al een gezamenlijk verduurzamingsplan hebben opgesteld dat in december 2021 gedeeld is met het Ministerie van OCW – inclusief per instelling vastgestelde te nemen verduurzamingsmaatregelen. Als deze regeling niet voor deze musea beschikbaar is, brengen wij graag onder de aandacht om bij volgende subsidieregelingen rondom maatschappelijk vastgoed ook deze instellingen de financiële ruimte te geven om hun klaarliggende verduurzamingsplannen te realiseren.

Provinciale musea. Uit artikel 1 lid a. leiden wij af dat ook musea die de provincie als hoofdfinancier hebben in aanmerking kunnen komen voor deze regeling indien de provincie eigenaar is van het pand. Wij hopen dat bij de aanvraag van deze regeling hier geen problemen ontstaan, gegeven het feit dat de eigenaar van het pand een andere partij is dan de beheerder, en er sprake is van 12 provincies en een grote groep aan diverse culturele instellingen.

Gemeentelijke musea. Op basis van de enquête is de verwachting dat zeker tweederde van de ruim 200 gemeentelijke musea haar pand huurt van de gemeente. Ook voor deze musea hopen we dat bij de aanvraag van deze regeling hier geen problemen ontstaan, gegeven het feit dat de eigenaar van het pand een andere partij is dan de beheerder, en er sprake is van meer dan 300 gemeenten en een nog grotere groep aan culturele instellingen.

Particuliere musea. Voor de particuliere musea is de situatie heel divers, een groot deel van hen zal een ANBI-status hebben – net als alle gesubsidieerde musea – terwijl een deel van deze musea het pand in eigendom heeft, waardoor lid e. van de regeling ruimte biedt om subsidie aan te vragen. Er zijn echter ook musea die hier niet voor in aanmerking komen aangezien ze geen ANBI-status hebben, bijvoorbeeld museum Panorama Mesdag in Den Haag.

Conclusie en pleidooi

De Museumvereniging steunt de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed en zou graag zien dat zoveel mogelijk musea toegang krijgen tot de voorliggende subsidieregeling. Wij pleiten er daarom voor om de kaders van deze subsidieregeling te verruimen om meer musea in staat te stellen verduurzamingsmaatregelen te implementeren voor hun maatschappelijk vastgoed. Dit kan wellicht voor de particuliere musea die geen ANBI status hebben door aan bijlage 1 musea en de bijbehorende SBI-code 91.021 toe te voegen.

Bij toekomstige subsidieregelingen voor maatschappelijk vastgoed en de verdere uitwerking van de verduurzamingsmiddelen in het coalitieakkoord pleiten we om zoveel mogelijk musea van alle genoemde typen toegang te bieden tot de beschikbare verduurzamingsmiddelen. Zo vragen we in het bijzonder aandacht en verduurzamingsgeld voor de groep van musea in de erfgoedwet (rijksmusea) die al een gezamenlijk verduurzamingsplan klaar hebben liggen, dat gedeeld is met het ministerie van OCW.

Met vriendelijke groet,

Vera Carasso
Directeur Museumvereniging

Leden Museumvereniging

Aaltense Musea AALTEN, Aboriginal Art Museum UTRECHT, Afrika Museum BERG EN DAL, Agrarisch Museum Westerhem MIDDENBEEEMSTER, Airborne Museum 'Hartenstein' OOSTERBEEK, Allard Pierson Museum AMSTERDAM, Amsterdam Pipe Museum AMSTERDAM, Anne Frank Stichting AMSTERDAM, Anton Pieck Museum HATTEM, Bakkerijmuseum De Oude Bakkerij MEDEMBLIK, Behoud van den Doornenburg DOORNENBURG, Belasting & Douane Museum ROTTERDAM, Bevrijdingsmuseum Zeeland NIEUWDORP, Biesbosch Museum Eiland WERKENDAM, Bijbels Museum AMSTERDAM, Bijzondere Collecties UVA AMSTERDAM, Bisdom van Vliet HAASTRECHT, Bonnefantenmuseum MAASTRICHT, Boomkwekerijmuseum BOSKOOP, Botanische Tuin De Kruidhof BUITENPOST, Botanische Tuin TU Delft DELFT, Botanische Tuinen Utrecht UTRECHT, Brabants Museum Oud Oosterhout OOSTERHOUT, Breda's Museum BREDA, Chabot Museum ROTTERDAM, Cobra Museum Amstelveen AMSTELVEEN, CODA / Cultuur Onder Dak Apeldoorn APELDOORN, Collectie Brands NIEUW DORDRECHT, Comenius Museum NAARDEN, Cultureel Maçonniek Centrum Pr. Frederik DEN HAAG, Cultuur-Historisch Museum Sorgdrager HOLLUM-AMELAND, Cultuurhistorisch Museum Texel DE WAAL (TEXEL), Czaar Peterhuis ZAANDAM, DAF Museum EINDHOVEN, De Domijnen SITTARD, De Glasblazerij/Stichting Glas LEERDAM, De Hallen Haarlem HAARLEM, De Mesdag Collectie DEN HAAG, De Pont Museum voor Hedendaagse Kunst TILBURG, De Zaanse Molen Vereniging KOOG AAN DE ZAAAN, Deventer Verhaal DEVENTER, Diamant Museum Amsterdam AMSTERDAM, Discovery Center Continium KERKRADE, Dolhuys, Museum van de geest HAARLEM, Dordrechts Museum DORDRECHT, Drents Museum ASSEN, Drukkerijmuseum Meppel MEPPEL, Edams Museum EDAM, Eindhoven Museum EINDHOVEN, Elisabeth Weeshuis Museum CULEMBORG, EYE AMSTERDAM, Flessenscheepjesmuseum ENKHUIZEN, Flipje en Streekmuseum Tiel TIEL, Florence Nightingale Instituut CULEMBORG, Foam Fotografiemuseum Amsterdam AMSTERDAM, Fotomuseum DEN HAAG, Fries Landbouw Museum EARNEWALD, Fries Museum LEEUWARDEN, Fries Scheepvaart Museum SNEEK, Fries Verzetsmuseum LEEUWARDEN, Fruitteeltmuseum KAPELLE, Galerij Willem V DEN HAAG, Gelders Geologisch Museum VELP, GEM, museum voor actuele kunst DEN HAAG, Gem. Archeologisch Museum Aardenburg AARDENBURG, Gemeentemuseum Helmond HELMOND, Gemeentemuseum Het Land van Thorn THORN, Gemeentemuseum Weert, Religieuze Kunst WEERT, Geologisch Museum Hofland LAREN, Gorcums Museum/Gem. Gorinchem GORINCHEM, Graafs Museum GRAVE, GRID Grafisch Museum Groningen GRONINGEN, Groninger Museum GRONINGEN, Haags Historisch Museum DEN HAAG, Hannemahuis HARLINGEN, Heemkundig Streekmuseum Jan Uten Houte ETTELLEUR, Herinneringscentrum Kamp Westerbork HOOGHALLEN, Het Cuypershuis ROERMOND, Het Dordts Patriciërs huis DORDRECHT, Het Hof van Nederland DORDRECHT, Het Hollands Kaasmuseum ALKMAAR, Het Nederlands Vestingmuseum NAARDEN, Het Nieuwe Instituut ROTTERDAM, Het Nijsinghuis EELDE, Het Noordbrabants Museum 'S HERTOGENBOSCH, Het Scheepvaartmuseum AMSTERDAM, Het Spinozahuis RIJNSBURG, Het Sterkenhuis BERGEN NH, Historiehuis Roermond ROERMOND, Historisch Museum De Bevelanden GOES, Historisch Museum De Casteelse Poort WAGENINGEN, Historisch Museum De Scheper EIBERGEN, Historisch Museum Den Briel BRIELLE, Historisch Museum Ede EDE, Historisch Museum Hengelo HENGELO, Historisch Museum Het Palthe Huis OLDENZAAL, Historische Tuin Aalsmeer AALSMEER, Hollandsche Schouwburg AMSTERDAM, Hortus Botanicus Leiden LEIDEN, Huis Doorn DOORN, Huis Marseille, Museum voor Fotografie AMSTERDAM, Huis van Gijn DORDRECHT, Huis Verwolde LAREN, Huizer Museum HUIZEN, Hunebedcentrum BORGER, Huygensmuseum Hofwijck VOORBURG, Ikonenmuseum Kampen KAMPEN, Japanmuseum Sieboldhuis LEIDEN, Joods Historisch Museum AMSTERDAM, Jopie Huisman Museum WORKUM, Kaap Skil OUDESCHILD, TEXEL, Kasteel Ammersoyen AMMERZODEN, Kasteel Cannenburch VAASSEN, Kasteel De Haar HAARZUILENS, Kasteel Doorwerth / Ned. Jachtmuseum DOORWERTH, Kasteel Duivenvoorde VOORSCHOTEN, Kasteel Hernen HERNEN, Kasteel Hoensbroek HOENSBROEK, Kasteel Huis Bergh 'S HEERENBERG, Kasteel Museum Sypsteyn LOOSDRECHT, Kasteel Rosendael ROZENDAAL, Katakombenstichting VALKENBURG A/D GEUL, Katwijk's Museum KATWIJK AAN ZEE, Kazemattenmuseum Kornwerderzand KORNWERDERZAND, Kempenmuseum De Acht Zaligheden EERSEL, Keramiekcentrum Tiendschuur Tegelen TEGELEN, Keramiekmuseum Princessehof LEEUWARDEN, Kermis- en Circusmuseum STEENWIJK, Kijk- en Luistermuseum BENNEKOM, Klompenmuseum Gebr. Wietzes EELDE, Kröller-Müller Museum OTTERLO, Landbouw/Juttersmuseum 'Swartwoude' BUREN-AMELAND, Landgoed Fraeylemaborg SLOCHTEREN, Letterkundig Museum/Kinderboekenmuseum DEN HAAG, Liemers Museum ZEVENAAR, Limburgs Museum VENLO, Louis Couperus Museum DEN HAAG, Louwman Museum DEN HAAG, Marie Tak van Poortvliet Museum DOMBURG, Marinemuseum DEN HELDER, Mariniersmuseum ROTTERDAM, Maritiem Centrum 'Abraham Fock' HOLLUM-AMELAND, Maritiem Museum Rotterdam ROTTERDAM, Marker Museum MARKEN, Markiezenhof, gem. Bergen op Zoom BERGEN OP ZOOM, Mauritshuis DEN HAAG, Max Euwe Centrum AMSTERDAM, Micropia AMSTERDAM, MIJ Museum IJsselstein IJSSELSTEIN, Miramar Zeemuseum VLEDDER, MOA Museum Oud Amelisweerd BUNNIK, Molenmuseum De Wachter ZUIDLAREN, Mondriaanhuis AMERSFOORT, Multatuli Museum AMSTERDAM, Museon DEN HAAG, Museum aan het Vrijthof MAASTRICHT, Museum Arnhem ARNHEM, Museum Beelden aan Zee DEN HAAG, Museum Belvédère HEERENVEEN, Museum Betje Wolff MIDDENBEEEMSTER, Museum Boerhaave LEIDEN, Museum Boijmans Van Beuningen ROTTERDAM, Museum Bredius DEN HAAG, Museum Broeker Veiling BROEK OP LANGEDIJK, Museum Bronbeek ARNHEM, Museum Buurtspoorweg HAAKSBERGEN, Museum Catharijneconvent UTRECHT, Museum de Buitenplaats EELDE, Museum De Cruquius CRUQUIUS, Museum de Fundatie ZWOLLE, Museum de Fundatie HEINO/WIJHE, Museum De Koperen Knop HARDINXVELD-GIESSENDAM, Museum De Lakenhal LEIDEN, Museum De Locht Limburg MELDERSLO, Museum De Looierij DONGEN, Museum De Ronde Venen VINKEVEEN, Museum 'De Tien Malen' PUTTEN, Museum De Vier Quartieren OIRSCHOT, Museum De Wemme ZUIDWOLDE, Museum De Wiegier DEURNE, Museum 'De Zwarte Tulp' LISSE, Museum der Koninklijke Marechaussee BUREN, Museum Dokkum DOKKUM, Museum Dorestad WIJK BIJ DUURSTEDEN, Museum Drachten DRACHTEN, Museum Flehite AMERSFOORT, Museum Geelvinck Hinlopen Huis AMSTERDAM, Museum Gevangenpoort DEN HAAG, Museum Gouda GOUDA, Museum Haarlem HAARLEM, Museum Heerenveen HEERENVEEN, Museum Henriette Polak ZUTPHEN, Museum Het Oude Raadhuis Urk URK, Museum Het Pakhuis Ermelo ERMELO, Museum het Petershuis GENNEP, Museum Het Rembrandthuis AMSTERDAM, Museum Het Schip, Amsterdamse School AMSTERDAM, Museum Het Valkhof NIJMEGEN, Museum Hilversum HILVERSUM, Museum Hindeloopen HINDELOOPEN, Museum In 't Houten Huis DE RIJP, Museum Jan Heestershuis SCHIJNDEL, Museum Jan van der Togt AMSTELVEEN, Museum Joure JOURE, Museum Kasteel Wijchen WIJCHEN, Museum Kennemerland BEVERWIJK, Museum Kerkelijke Kunst WORKUM, Museum Klok & Peel ASTEN, Museum Land van Valkenburg VALKENBURG LB, Museum Martena FRANEKER, Museum Meermando DEN HAAG, Museum Nairac BARNEVELD, Museum Nederlandse Cavalerie AMERSFOORT, Museum Nienoord LEEK, Museum Noordwijk NOORDWIJK, Museum Ons' Lieve Heer op Solder AMSTERDAM, Museum Opsterlân GORREDIJK, Museum Oud-Lunteren LUNTEREN, Museum Paul Tétar van Elven DELFT, Museum Prinsenhof Delft DELFT, Museum Rijswijk RIJSWIJK, Museum Rotterdam ROTTERDAM, Museum Schokland SCHOKLAND, Museum Slager 'S HERTOGENBOSCH, Museum Slot Loevestein POEDEROIJEN, Museum Spakenburg BUNSCHOTEN-SPAKENBURG, Museum Speelklok UTRECHT, Museum Stad Appingedam APPINGEDAM, Museum Stedhús Sleat SLOTEN, Museum Sterrenwacht Sonnenborgh UTRECHT, Museum Swaensteyn VOORBURG, Museum 't Behouden Huys TERSCHELLING-WEST, Museum 't Oude Slot VELDHOVEN, Museum Terra Maris OOSTKAPELLE, Museum Tongerlohuys ROOSENDAAL, Museum van Bommel van Dam VENLO, Museum van Brabantse Mutsen en Poffers SINT-OEDENRODE, Museum van de 20e Eeuw HOORN, Museum van Egmond EGMOND AAN ZEE, Museum Van Loon AMSTERDAM, Museum Veere VEERE, Museum Veere VEERE, Museum Vlaardingen VLAARDINGEN, Museum Volkenkunde LEIDEN, Museum voor anatomie en pathologie NIJMEGEN, Museum voor Communicatie DEN HAAG, Museum Weesp WEESP, Museum Wierdenland Ezinge EZINGE, Museum Willet-Holthuysen AMSTERDAM, Museum Zaanse Tijd ZAANDAM, Museumboerderij 't Olde Maat Uus

GIETHOORN, Museummolen De Nieuwe Palmboom SCHIEDAM, Museumpark Orientalis HEILIG LANDSTICHTING, Museumstoomtram Hoorn-Medemblik HOORN, Muzee Scheveningen SCHEVENINGEN, Nationaal Baggermuseum SLIEDRECHT, Nationaal Bevrijdingsmuseum 1944-1945 GROESBEEK, Nationaal Brandweermuseum HELLEVOETSLUIS, Nationaal Gevangenis museum VEENHUIZEN, Nationaal Glasmuseum/ Stichting Glas LEERDAM, Nationaal Jenevermuseum SCHIEDAM, Nationaal Militair Museum SOEST, Nationaal Monument Kamp Vught VUGHT, Nationaal Onderwijsmuseum DORDRECHT, Nationaal Science Center NEMO AMSTERDAM, Nationaal Tinnen Figuren Museum OMMEN, Nationaal Vlaserij-Suikermuseum KLUNDERT, Nationaal Vlechtmuseum NOORDWOLDE, Natura Docet Wonderryck Twente DENEKAMP, Naturalis Biodiversity Center LEIDEN, Natuurcentrum Ameland NES-AMELAND, Natuurhistorisch Museum Maastricht MAASTRICHT, Natuurhistorisch Museum Rotterdam ROTTERDAM, Natuurmuseum Brabant TILBURG, Natuurmuseum Fryslân LEEUWARDEN, Natuurmuseum Nijmegen NIJMEGEN, Ned. Instituut voor Beeld en Geluid HILVERSUM, Ned. Instituut voor Kunstgeschiedenis DEN HAAG, Nederlands Artillerie Museum T HARDE, Nederlands Bakkerijmuseum HATTEM, Nederlands Fotomuseum ROTTERDAM, Nederlands Leder en Schoenen Museum WAALWIJK, Nederlands Openluchtmuseum ARNHEM, Nederlands Steendrukmuseum VALKENSWAARD, Nederlands Stoommachinemuseum MEDEMBLIK, Nederlands Tegelmuseum OTTERLO, Nederlands Zilvermuseum Schoonhoven SCHOONHOVEN, Nederlands Zouavenmuseum OUDENBOSCH, Nieuw Land Erfgoedcentrum LELYSTAD, Noordelijk Scheepvaartmuseum GRONINGEN, Oertijdmuseum De Groene Poort BOXTEL, Oorlogsmuseum Overloon OVERLOON, Openbaar Vervoermuseum Doetinchem DOETINCHEM, Openluchtmuseum / Themapark De Spitkeet HARKEMA, Openluchtmuseum Het Hoogeland WARFFUM, Openluchtmuseum Ootmarsum OOTMARSUM, Paleis Het Loo Nationaal Museum APeldoorn, Panorama Mesdag BV DEN HAAG, Permuseum AMSTERDAM, Purmerends Museum PURMEREND, Reddingmuseum Dorus Rijkers DEN HELDER, Rijksmuseum Twenthe ENSCHEDE, Rijksmuseum van Oudheden LEIDEN, Rijssens Museum RIJSSEN, Rotterdams Radio Museum ROTTERDAM, Schermer Molens Stichting SCHERMERHORN, Schoonwelle Mus. voor Natuur en Ambacht ZWARTSLUIS, SCHUNCK* HEERLEN, Science Centre Delft DELFT, Singer Laren LAREN (NH), Slot Zuylen OUD-ZUILEN, Space Expo NOORDWIJK, Speelgoed en Carnavalsmuseum Op Stelten OOSTERHOUT, Speelgoedmuseum DEVENTER, Spoorwegmuseum UTRECHT, St. Nederlands Uitvaartmuseum AMSTERDAM, Stadhuismuseum Zierikzee ZIERIKZEE, Stadsmuseum Almelo ALMELO, Stadsmuseum Doetinchem DOETINCHEM, Stadsmuseum Harderwijk HARDERWIJK, Stadsmuseum Steenwijk STEENWIJK, Stadsmuseum Woerden WOERDEN, Stadsmuseum Zoetermeer ZOETERMEER, Stedelijk Molenmuseum De Valk LEIDEN, Stedelijk Museum Alkmaar ALKMAAR, Stedelijk Museum Coevorden COEVORDEN, Stedelijk Museum Kampen KAMPEN, Stedelijk Museum 's Hertogenbosch 'S HERTOGENBOSCH, Stedelijk Museum Vianen VIANEN UT, Stedelijk Museum Zutphen ZUTPHEN, Stedelijk Museum Zwolle ZWOLLE, Stg. Geld.Landsch.& Kast./ Huis Zypendaal ARNHEM, Stg. Kranenburgh BERGEN, Stg. Mommerskwartier TILBURG, Stg. Museum Nijkerk NIJKERK, Stg. Rijksmuseum Muiderslot MUIDEN, Stg. Texels Museum DE KOOG, Stg. Zaans Museum ZAANDAM, Stichting Amsterdam Museum AMSTERDAM, Stichting Borg Verhildersum LEENS, Stichting Botanische Tuin Kerkrade KERKRADE, Stichting Centraal Museum UTRECHT, Stichting Cultureel Erfgoed het Warenhuis AXEL, Stichting De Nollen DEN HELDER, Stichting Feyenoord Museum ROTTERDAM, Stichting Frans Hals Museum HAARLEM, Stichting Gemeentemuseum Den Haag DEN HAAG, Stichting GeoFort HERWIJNEN, Stichting Haarlemmermeermuseum De Cruquius HOOFDORP, Stichting Het Bolwerk IJZENDIJK, Stichting Het Nederlands Stripmuseum GRONINGEN, Stichting Instituut Collectie Krop STEENWIJK, Stichting Kasteel Amerongen AMERONGEN, Stichting Kasteel Heeswijk HEESWIJK-DINTHER, Stichting Kasteel Keukenhof LISSE, Stichting Kasteel Radboud MEDEMBLIK, Stichting Klooster Ter Apel TER APEL, Stichting Koninklijk Eise Eisinga Planetarium FRANEKER, Stichting MOTI, Museum of the Image BREDA, Stichting Museum de Kantfabriek HORST, Stichting Museum 'De Roos' GEERTRUIDENBERG, Stichting Museum Elburg ELBURG, Stichting Museum Jan Cunen OSS, Stichting Museum Kinderwereld RODEN, Stichting Museum Maassluis MAASSLUIS, Stichting Museum Menkemaborg UITHUIZEN, Stichting Museum Smedekink ZELHEM, Stichting Museum Stadskasteel Zaltbommel ZALTBOMMEL, Stichting Museum Tromp's Huys VLIELAND, Stichting Museum Veenendaal VEENENDAAL, Stichting Museum Vekemans BOXTEL, Stichting Museum voor Religieuze Kunst UDEN, Stichting Muzeeaquarium Delfzijl DELFZIJL, Stichting Nationaal Sleepvaart Museum MAASSLUIS, Stichting Natura Artis Magistra AMSTERDAM, Stichting Nederlands Volksbuurtmuseum UTRECHT, Stichting Oudheidkamer Ommen OMMEN, Stichting Pieter Vermeulen Museum DRIEHUIS, Stichting Rijksmuseum Amsterdam AMSTERDAM, Stichting Romeins Museum ALPHEN AAN DEN RIJN, Stichting Stedelijk Museum Amsterdam AMSTERDAM, Stichting Stedelijk Museum Schiedam SCHIEDAM, Stichting Studiegroep Leudal, Leudal Museum HAELEN, Stichting Synagoge Elburg ELBURG, Stichting Twentse Welle ENSCHEDE, Stichting Veenkoloniaal Museum VEENDAM, Stichting Weegschaal Museum Naarden NAARDEN-VESTING, Stoomtrein Katwijk Leiden VALKENBURG ZH, Streek & Landbouwmuseum Goemanszorg DREISCHOR, Streekmuseum "De Meestooft" SINT-ANNALAND, Streekmuseum De Roode Toeren DOESBURG, Streekmuseum Krimpenerwaard KRIMPEN A/D IJSSEL, Streekmuseum Schippersbeurs ELSLOO (L), Streekmuseum Stevensweert Ohé en Laak STEVENSWEERT, Streekmuseum Veldzicht NOORDWIJK, Streekmuseum-Volkssterrenwacht Burgum BURGUM, 't Fiskershúske MODDERGAT, Tassenmuseum Hendrikje AMSTERDAM, Techniekmuseum Heim HENGEL, Teylers Museum HAARLEM, Thermenmuseum HEERLEN, Titus Brandsma Museum BOLSWARD, Touwmuseum 'De Baanschuur' OUDEWATER, Trompenburg Tuinen & Arboretum ROTTERDAM, Tropenmuseum AMSTERDAM, Universiteitsmuseum Groningen GRONINGEN, Universiteitsmuseum Utrecht UTRECHT, Valkerij en Sigarenmakerij Museum VALKENSWAARD, Van Abbemuseum EINDHOVEN, Van Gogh Museum AMSTERDAM, Veiligheidsmuseum PIT ALMERE, Veluws Museum Hagedoorns Plaatse EPE, Venrays Museum VENRAY, Verzetsmuseum Amsterdam AMSTERDAM, Verzetsmuseum Zuid-Holland GOUDA, Vincent van Gogh Huis ZUNDERT, Visserijmuseum Zoutkamp ZOUTKAMP, Voerman Museum HATTEM, Waterlandsmuseum de Speeltoren MONNICKENDAM, Watersnoodmuseum Ouwkerkerk, Wereldmuseum Rotterdam ROTTERDAM, Westfries Museum HOORN, Westlands Museum HONSELERSDIJK, Zandvoorts Museum ZANDVOORT, Zee- en Havenmuseum de Visserijschool IJMUIDEN, Zeeuws Maritiem MuZEEum VLISSINGEN, Zeeuws Museum MIDDELBURG, Zoutmuseum DELDEN, Zuiderzeemuseum ENKHUIZEN, Zwanenbroedershuis 'S HERTOGENBOSCH

Gelieerde instellingen

ABN-AMRO Kunst & Historie (HF0010) AMSTERDAM, BAK, Basis voor Actuele Kunst UTRECHT, Cultuureducatiegroep LEIDEN, De Appel arts centre AMSTERDAM, De Halve Maen HOORN, Diergaarde Blijdorp ROTTERDAM, Hermitage Amsterdam AMSTERDAM, Humanity House DEN HAAG, Indisch Herinneringscentrum (IHC) ARNHEM, KAdE, Kunsthal in Amersfoort AMERSFOORT, Koninklijk Huisarchief DEN HAAG, Koninklijk Paleis Amsterdam AMSTERDAM, Kunsthal Rotterdam ROTTERDAM, LKCA UTRECHT, Marres, centrum v. contemporaine cultuur MAASTRICHT, Museum Abdijkerk THORN, Museumfederatie Fryslân LEEUWARDEN, Nationaal Archief DEN HAAG, Nationale Stichting De Nieuwe Kerk AMSTERDAM, Nederlands Watermuseum ARNHEM, Peter van den Braken Centrum STERKSEL, Portugese Synagoge AMSTERDAM, Reinwardt Academie AMSTERDAM, Stadsarchief Amsterdam AMSTERDAM, Stichting Academisch Erfgoed AMSTERDAM, Stichting Bureau Europa MAASTRICHT, Stichting De Oude Kerk AMSTERDAM, Stichting Forteiland Pampus MUIDEN, Stichting Grote Sint Laurenskerk Alkmaar ALKMAAR, Stichting Historisch Verpleegkundig Bezit AMERSFOORT, Stichting Indisch Herinneringscentrum (IHC) ARNHEM, Stichting Museum&Archief v. Tijdmeetmeetkunde RIETHOVEN, Stichting N. Arch. Antropologisch Mus. N.A. PIETERMAAL, CURACAO, Stichting Ontdekhoek Nederland LELYSTAD, TENT Stichting Centrum Beeldende Kunst ROTTERDAM, Vereniging van Zeeuwse Musea VEERE, Witte de With, Center for Contemp.Art ROTTERDAM.